

Det är inte alltid den som betalar in en skatt som verkligen står för kostnaden eller drabbas av den. I detta nummer av Skatteskolan berättar magister Dick Kling om skatteincidens, även kallat skat-teövervältring, och om vem som i slutändan betalar skatten.

– Många tror till exempel att det är arbetsgivaren som bär skattebördan för arbetsgivaravgiften, konstaterar han.

SKATTEINCIDENS

– NÄR DU BETALAR NÅGON ANNANS SKATT

VAD?

- **SKATTEINCIDENS** är ett begrepp som står för att det inte bara är den som är skattskyldig som slutligen betalar en viss skatt. Det har dessutom följdverkningar – den som betalar skatt kan i sin tur försöka kompensera sig så att det blir en vågrörelse genom hela ekonomin.
- När man började med indirekt beskattning var det ett sätt att dölja skatten för människor. Socialdemokraterna menade att det var produktionen som skulle drabbas, inte människorna. Men alla skatter betalas ytterst av människor. Det är inte företag, kapitalet eller energisek-torn som betalar skatter. Det är alltid människor som betalar med sitt konsumtionsutrymme.

VARFÖR?

- **MÄNNISKOR VILL KOMPENSERA** sig för de höjda skatterna för att bibehålla livskvaliteten. En skatt är något som driver in en kil mellan köpare och säljare. Båda parter vill att den andra ska bära skattebördan i så hög grad som möjligt.
- Om du till exempel höjer inkomstskatten får människor sämre reallön. Då vill de höja lönen och det får arbetsgiva-ren betala. Men om du höjer arbetsgivaravgiften försöker arbetsgivaren vältra över det på arbetstagaren.

HUR?

- **OM NÅGOT ÄNDRAS** i en ekonomi så ändras människors beteende och det leder till nya effekter. När du beskattar nå-gonting, vad det än är, leder det alltid till högre priser eller lägre löner. Arbetsgivaravgifter till exempel, betalas in av arbetsgivaren men påverkar den anställdes löneutrymme.
- Ett annat exempel är om staten höjer momsen. Då höjer handlarna priserna och det betalar konsumenterna. Konsumenterna försöker i sin tur kompensera de höjda priserna genom att begära högre löner av arbetsgivarna. Högre löner minskar företagets lönsamhet och företagen behöver då höja priserna på sina varor. Processen kan därmed vara inflationsdrivande.

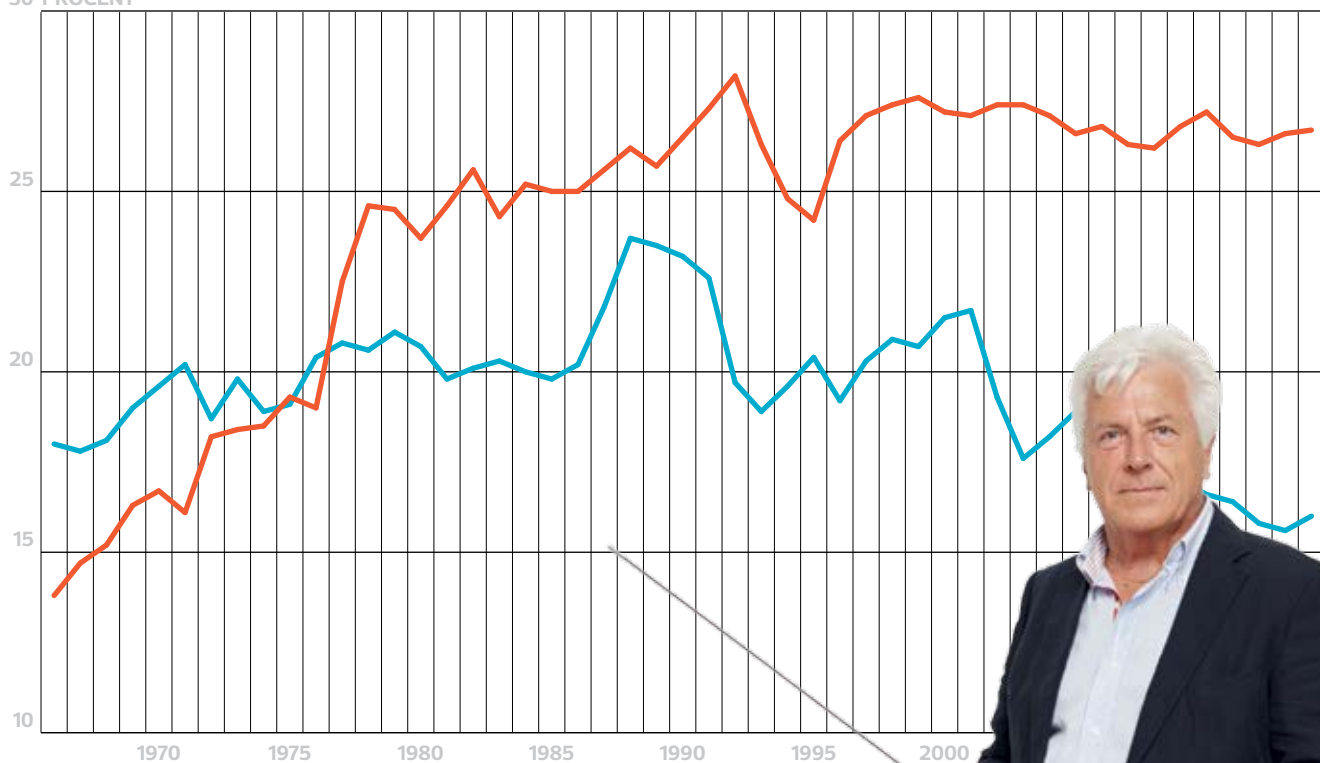

"Vi kan inte ta ställning till hur stor offentlig sektor vi vill ha om vi inte vet vad vi egentligen betalar i skatt", menar Dick Kling.

Skatter som andel av BNP

■ Socialavgifter och skatter på varor och tjänster ■ Övriga skatter

30 PROCENT

Källa: OECD samt beräkningar av Ekonomifakta

EFFEKT

→ **– EN EFFEKT ÄR** att människor inte vet hur mycket de egentligen betalar i skatt. Människor tror att de betalar 30 procent i skatt för att det står på lönebeskedet. Men dessutom är det arbetsgivaravgift vilket påverkar deras lön, och handlarnas priser har blivit påverkade av moms. Resultat från undersökningar pekar på att allmänheten i genomsnitt underskattar skatternas omfattning med 35 procent. För varje två kronor man tror att man betalar i skatt, är alltså den faktiska skattebetalningen tre kronor.

– Det finns de som tycker att man ska lyfta fram de osynliga skatterna. Men det har sina svårigheter. Enligt svensk lag får du inte ange priserna exklusive moms gentemot konsument. Men den totala lönekostnaden, inklusive arbetsgivaravgiften, borde kanske stå på lönebeskedet så att alla anställda ser vilka kostnader de bär. Och det vore kanske rimligt att se alla skatterna. Först då får människor möjlighet att ta ställning till hur mycket skatt de betalar och vad de får för det. Det är en demokratisk fråga. Vi kan inte ta ställning politiskt till hur stor offentlig sektor vi vill ha om vi inte vet vad vi egentligen betalar i skatt.

Resultat från undersökningar pekar på att allmänheten i genomsnitt underskattar skatternas omfattning med 35 procent.

Dick Kling är nationalekonom och var tidigare moderat statssekreterare under regeringen Bildt. Han är ordförande för Skattebetalarna sedan 2007.

